

UDK 911.5:314(497.12-18)

TIPIZACIJA DEMOGRAFSKIH OBMOČIJ V SUBPANONSKI SEVEROVZHODNI SLOVENIJI

Damijana Počkaj Horvat*

zvilleček

Namen raziskave je določiti tipe demografskih območij v subpanonski Severovzhodni Sloveniji. Tipizacija temelji na analizi statističnih podatkov in vrednotenju 17 kriterijev, ki so združeni v tri skupine kriterijev. Na osnovi točkovanja vrednosti posameznih kriterijev, združevanja sorodnih kriterijev v skupine in kombiniranja ocen skupin, so določeni trije osnovni tipi demografskih območij in sedem podtipov.

Ključne besede: geografija, demografska območja, manj razvita območja, prebivalstvo, Slovenija, Severovzhodna Slovenija.

CLASSIFICATION OF DEMOGRAPHIC AREAS IN THE SUB-PAN- NONIAN NORTHEASTERN SLOVENIA

Abstract

The purpose of the study was to determine the types of demographic

---

* mag. geografije, stažistka-raziskovalka, Oddelek za geografijo, Pedagoška fakulteta, Univerza v Mariboru, 62000 Maribor, Koroška cesta 160, Slovenija

areas in the Sub-Pannonian NE Slovenia. This was done on the basis of the statistical data analysis and on the evaluation of selected criteria. 17 criteria that were used were grouped into three categories with shared characteristics. Three basic types and seven sub-types of demographic areas were identified using the method of assigning point values to individual criteria, grouping these criteria into categories and combining their values.

Key words: geography, demographic areas, underdeveloped areas, population, Slovenia, NE Slovenia.

Uvod

Procesi v pokrajini (deagrarizacija, industrializacija, urbanizacija, ipd.) ne potekajo časovno in prostorsko enakomerno, prav tako ne v enaki meri. Spremembe, ki jih ti procesi povzročajo v pokrajini, se različno odražajo v pokrajinski strukturi in različno spreminjajo pokrajino. Vse to vpliva tudi na razvoj prebivalstva in na oblikovanje različnih demografskih območij.

Slovenski geografi so ugotavljajući demografskih območij v Sloveniji namenili pomembno pozornost in izdelali več tipizacij.

Klemenčič (1968, 48) je že v šestdesetih letih izdelal tipizacijo Slovenije na osnovi deleža kmečkih gospodinjstev in gibanja števila gospodinjstev med leti 1961-1966, pri čemer je ugotovil, da zunanja podoba slovenskega podeželja vse bolj dobiva značaj pokrajine s polurbano delavsko-kmečko strukturo.

Leta 1973 je isti avtor (Klemenčič 1973, 183-190) izdelal novo tipizacijo demografskih območij. Pri tem je upošteval delež kmečkega prebivalstva (upadanje deleža kmečkega prebivalstva mu izraža prostorsko diferenciranost po socialni mobilnosti) in naravno ter mehanično rast prebivalstva v obdobju 1961-1969. Slovenijo je razdelil na sedem tipov:

- demografsko absolutno ogrožena pretežno agrarna območja (območja odmiranja),
- demografsko relativno ogrožena pretežno agrarna območja

(območja praznenja),

- demografsko neogrožena pretežno agrarna območja

(območja zmerne koncentracije),

- demografsko absolutno ogrožena pretežno neagrarna območja

(območja odmiranja),

- demografsko relativno ogrožena pretežno neagrarna območja

(območja praznenja),

- demografsko neogrožena pretežno neagrarna območja

(območja zmerne koncentracije),

- območja močne koncentracije.

V osemdesetih letih je Klemenčič (1987-98) v Sloveniji določil naslednje tipe demografskih območij:

- območja koncentracije in urbanizacije

- prehodna območja

- območja praznenja in deagrarizacije.

Za opredelitev in prostorsko razmejitev teh tipov je uporabil kriterija gibanja števila prebivalstva in števila gospodinjstev v obdobjih 1961-1971 in 1971-1981. Z gibanjem števila prebivalstva prikazuje diferenciranost slovenskega prostora v procesu demografskega razvoja, s kombinacijo gibanja števila prebivalstva in števila gospodinjstev pa kaže na diferenciranost v procesu socialnega in gospodarskega razvoja.

Zanimiv je tudi primer tipizacije, ki jo je izdelal Jakoš (1983 63-68). Z uporabo demografskih in socio-ekonomskih kriterijev je matične okoliše v Sloveniji razvrstil v 8 tipov in jih nato združil v tri skupine socialno-geografskih homogenih območij:

1. urbanizirana območja

1a - urbana območja

1b - urbanizirana območja s hitro rastjo prebivalstva

1c - urbanizirana območja

2. prehodna območja

2a - prehodna območja s hitro rastjo prebivalstva

2b - stagnantna prehodna območja

2c - depopulacijska prehodna območja

3. ruralna območja

3a - ruralna območja

3b - ruralna območja z depopulacijo.

Urbani tip matičnega okoliša je opredelil na osnovi števila prebivalcev, socialne in demografske členitve s pomočjo faktorске analize in razmerja med zaposlenimi v sekundarnem, terciarnem in kvartarnem sektorju. Podobne kriterije je uporabil tudi pri določanju vseh ostalih tipov. Pri prehodnih območjih je za mejo med njimi in ruralnimi območji vzel 25 % kmečkega prebivalstva. Na osnovi tipizacije matičnih okolišev je nato v drugi fazi oblikoval še t.i. homogena območja, ki združujejo po več matičnih okolišev in so povezana med seboj. V Sloveniji je opredelil 125 homogenih območij in jih poimenoval po naseljih z največjim številom prebivalcev leta 1981. Določevanje teh območij predstavlja svojevrstno regionalizacijo Slovenije, ki je uporabna predvsem pri obdelavi poselitvene in zaposlitvene problematike in še zlasti pri izdelavi usmeritev za nadaljnji razvoj.

Če natančno pregledamo različne tipizacije demografskih območij, ugotovimo, da so posamezni avtorji pri tipiziranju uporabili različne kriterije. Največkrat so bile tipizacije izdelane na osnovi demografskih kriterijev (npr. gibanje števila prebivalcev in števila gospodinjstev v različnih obdobjih), posamezni avtorji pa so upoštevali tudi nekatere socialno-ekonomske kriterije (struktura gospodinjstev, selitvena mobilnost prebivalstva, zaposlitev prebivalcev v posameznih sektorjih, ipd.).

Omeniti velja tudi izbor kriterijev, na osnovi katerih je Zakon o ukrepih za pospeševanje razvoja manj razvitih območij v Sloveniji določal manj razvita območja. Leta 1971 je med kriteriji upošteval socialno-ekonomske in ekonomske kriterije, ki jih je kasneje (leta 1975) dopolnil še z demografskimi kriteriji in kriteriji o družbenem standardu ter infrastrukturi. Leta 1990 je ta zakon nadomestil Zakon o demografsko ogroženih območjih v Sloveniji, ki je demografsko ogrožena območja določil na osnovi dveh demografskih kriterijev (da rast stalnega prebivalstva ne presega 25 % povprečne rasti prebivalstva v Sloveniji od l.1981 dalje in da je indeks staranja stalnega prebivalstva za najmanj 25 % manj ugoden kot v povprečju Slovenije).

Metodološka izhodišča tipizacije demografskih območij v subpanonski SV Sloveniji

Pri izboru kriterijev za tipizacijo demografskih območij sem izbrala 17 kriterijev, ki se po svojem značaju uvrščajo med demografske, socio-ekonomske ter kriterije infrastrukturne opremljenosti in dostopnosti naselij. Združila sem jih v tri skupine (tab. 1). Podatke sem zbrala na nivoju naselij in jih združila v katastrske občine. Večina podatkov velja za leto 1981, podatki o infrastrukturni opremljenosti pa za leto 1989.

Tabela 1: Seznam izbranih kriterijev in skupin kriterijev za določitev demografskih območij v subpanonski SV Sloveniji

Table 1: List of Criteria Used to Determine the Demographic Area in the Sub-Pannonian NE Slovenia

skupina kriterijev (SK), kriterij (K)

SK1 - DEMOGRAFSKI KRITERIJI

- K1 - gibanje števila prebivalstva 1961/81
- K2 - gibanje števila prebivalstva 1981/90
- K3 - gibanje števila gospodinjstev 1961/81
- K4 - starostni indeks

SK2 - KRITERIJI IZOBRAZBENE STRUKTURE IN AKTIVNOSTI PREBIVALSTVA

- K5 - delež prebivalstva s srednjo izobrazbo (PSS, SŠ)
- K6 - delež aktivnega prebivalstva po sektorjih dejavnosti
- K7 - število delovnih mest
- K8 - delež zaposlenih v kraju bivanja
- K9 - delež gospodinjstev s člani na začasnem delu v tujini

SK3 - KRITERIJI INFRASTRUKTURNE OPREMLJENOSTI IN DOSTOPNOSTI NASELIJ

- K10 - delež stanovanj zgrajenih do 1918
- K11 - delež stanovanj z električno, vodovodom in kanalizacijo
- K12 - stopnja centralnosti naselja
- K13 - šolsko omrežje in oddaljenost do šole
- K14 - trgovsko omrežje
- K15 - telefonsko omrežje
- K16 - oddaljenost do občinskega središča
- K17 - oddaljenost do centralnega naselja

Najprej sem vrednosti vsakega posameznega kriterija točkovala od 1 - 7, pri čemer pomeni točka 4 relativno ugodne vrednosti posameznega kriterija, manjše število točk (3 - 1) vedno bolj neugodne vrednosti (1 pomeni najmanj ugodne vrednosti), večje število točk (5 - 7) pa vedno ugodnejše vrednosti (7 pomeni najbolj ugodne vrednosti kriterija). Točkovanje je določeno na osnovi zgledov v literaturi in na osnovi normalne porazdelitve vrednosti posameznih kriterijev.

Določanje tipov demografskih območij je s pomočjo vrednotenja izbranih kriterijev potekalo v dveh fazah. V prvi sem točke posameznih kriterijev znotraj skupine seštela in dobila vrednosti skupin kriterijev. Seštevki se (zaradi različnega števila kriterijev) gibljejo pri prvi skupini od 4 - 28, pri drugi od 5 - 35 in pri tretji od 8 - 56 točk. V nadaljevanju sem seštevke točk posameznih skupin kriterijev razdelila v tri kategorije z vrednostmi A, B in C, kjer pomeni: A - najmanj ugodne vrednosti SK, B - povprečne vrednosti SK in C - zelo ugodne vrednosti SK (tab. 3).

V drugi fazi sem določala tipe demografskih območij in sicer s kombiniranjem vrednosti skupin kriterijev. Od 27 možnih kombinacij (3 x 3 x 3) sem ugotovila 22 kombinacij in nato z združevanjem sorodnih kombinacij določila 3 osnovne tipe demografskih območij in 7 podtipov demografskih območij (tab. 2).

Na osnovi vrednosti prve skupine kriterijev (demografski kriteriji) sem določila tri osnovne demografske tipe (1 - tip neugodnih, 2 - tip ugodnih in 3 - tip zelo ugodnih demografskih razmer), ki sem jih razčlenila v

podtipe glede na vrednosti ostalih dveh skupin kriterijev.

Tabela 2: Določitev tipov demografskih območij s kombiniranjem vrednosti skupin kriterijev

Table 2: Types of Demographic Areas Arrived at through Combinations of Group Criteria Values

VREDNOSTI SKUPIN KRITERIJEV:

SK1 - demografski kriteriji

A = 4 - 12 točk

B = 13 - 19

C = 20 - 28

SK2 - kriteriji izobrazbene strukture in aktivnosti prebivalstva

A = 5 - 15 točk

B = 16 - 24

C = 25 - 35

SK3 - kriteriji infrastrukturne opremljenosti in dostopnosti naselij

A = 8 - 25

B = 26 - 39

C = 40 - 56

TIPI DEMOGRAFSKIH OBMOČIJ dobljeni s kombiniranjem vrednosti skupin kriterijev (SK1-SK2-SK3):

tip 1 a = A-A-A

1 b = A-A-B, A-B-A

1 c = A-B-B, A-B-C, A-C-B, A-A-C

2 a = B-A-A, B-A-B, B-B-A, C-A-A

2 b = B-B-B, B-B-C, B-C-B, B-A-C, C-A-B, C-B-A

3 a = C-B-B, C-B-C, C-C-B, B-C-C

3 b = C-C-C

Rezultati tipizacije demografskih območij v subpanonski SV Sloveniji

S predstavljenemu metodo sem v subpanonski SV Sloveniji določila tri osnovne tipe demografskih območij:

- 1 - tip neugodnih demografskih razmer (zmanjševanje števila prebivalcev)
- 2 - tip ugodnih demografskih razmer (stagnacija prebivalstva)
- 3 - tip zelo ugodnih demografskih razmer (naraščanje števila prebivalcev).

Male črke (a, b, c) tip dodatno opredeljujejo z značilnostmi izobrazbene strukture in aktivnosti prebivalcev ter z infrastrukturno opremljenostjo in dostopnostjo naselij:

- 1 a - podtip neugodnih demografskih razmer z neugodno izobrazbeno strukturo in aktivnostjo prebivalcev ter neugodno infrastrukturno opremljenostjo in dostopnostjo naselij
- 1 b - podtip neugodnih demografskih razmer z ugodno izobrazbeno strukturo in aktivnostjo prebivalcev ter ugodno infrastrukturno opremljenostjo in dostopnostjo naselij
- 1 c - podtip neugodnih demografskih razmer z ugodno in zelo ugodno izobrazbeno strukturo in aktivnostjo prebivalcev ter ugodno in zelo ugodno infrastrukturno opremljenostjo in dostopnostjo naselij
- 2 a - podtip ugodnih demografskih razmer z neugodno izobrazbeno strukturo in aktivnostjo prebivalcev ter neugodno infrastrukturno opremljenostjo in dostopnostjo naselij
- 2 b - podtip ugodnih demografskih razmer z ugodno in zelo ugodno izobrazbeno strukturo in aktivnostjo prebivalcev ter ugodno in zelo ugodno infrastrukturno opremljenostjo in dostopnostjo naselij
- 3 a - podtip zelo ugodnih demografskih razmer z ugodno in zelo ugodno izobrazbeno strukturo in aktivnostjo prebivalcev ter ugodno in zelo ugodno infrastrukturno opremljenostjo in dostopnostjo naselij
- 3 b - podtip zelo ugodnih demografskih razmer z zelo ugodno izobrazbeno strukturo in aktivnostjo prebivalcev ter zelo ugodno infrastrukturno opremljenostjo in dostopnostjo naselij (karta).

V celotni subpanonski SV Sloveniji je najmočneje zastopan tip 1 -

tip neugodnih demografskih razmer (v 44 % k. o.). V podtip 1 a se je uvrstilo 216 k. o. (28,2 %). Podtip je po posameznih regijah najmočneje zastopan v regijah, ki so tudi pri analizi posameznih kriterijev in skupin kriterijev vedno izstopale v neugodnem smislu: Goričko in Lendavske gorice (51,1 % k. o.), Haloze (66,1 % k. o.) in Vzhodne Slovenske gorice (41,7 % k. o.). Kar 50,6 % vseh k. o. v subpanonski SV Sloveniji z do 200 prebivalci je v tem podtipu. Zanimiva je tudi ugotovitev, da se v podtip 1 a ni uvrstilo nobeno centralno naselje. To potrjuje neugodno infrastrukturno opremljenosti in dostopnost naselij. Najmanj k. o. v tem podtipu je na Dravsko-Ptujskem polju (1,3 % k. o.), v Dravinjskih goricah (8 % k. o.) in na Pomurski ravnini (9,6 % k. o.) (tab. 3, karta).

Podtipa 1 b in 1 c sta manj pogosta. Od 88 k. o. v podtipu 1 b jih je največ na Goričkem in v Lendavskih goricah ter na Pomurski ravnini. Podtip 1 c je najmanj pogost podtip v celotni subpanonski SV Sloveniji. Zastopan je le v 35 k. o. (4,6 % k. o.). Večina katastrskih občin v obeh podtipih (95 k. o.) je brez centralnega naselja. Zaradi neugodnih demografskih razmer pa se je v oba podtipa uvrstilo tudi 24 k. o. z lokalnim središčem in 4 k. o. z vicinalnim središčem.

Ugodnejše demografske razmere označuje tip 2, v katerega se je uvrstilo kar 37,5 % k. o. v subpanonski SV Sloveniji. Najbolj je zastopan v Slovenskih goricah, kjer se je v ta tip uvrstilo kar 43,6 % k. o.

Po posameznih regijah najbolj izstopajo Osrednje Slovenske gorice, kjer je v 39,3 % k. o. zastopan podtip 2 a. V Zahodnih Slovenskih goricah je ta podtip zastopan v 32,2 % k. o., v Osrednjih Slovenskih goricah pa v 25 % k. o. V 172 k. o. s tem podtipom ni centralnih naselij, v 10 k. o. pa je lokalno središče. To dokazuje še vedno neugodno infrastrukturno opremljenost in dostopnost naselij. Podtip 2 b je zastopan v 13,8 % k. o. v makroregiji; še vedno pa kar 73 k. o. nima centralnega naselja.

Tip 3 označuje zelo ugodne demografske razmere in je zastopan v 18,2 % k. o. Najmočneje je podtip 3 a zastopan na Dravsko-Ptujskem polju (41,5 % k. o.) in v Dravinjskih goricah (24 % k. o.). Zanimivo je, da je kar 61 k. o. s tem podtipom brez centralnega naselja, čeprav so v glavnem zastopane k. o. z naselji nad 500 prebivalcev. 26 k. o. s tipom 3 a ima lokalno središče, 9 k. o. pa vicinalno središče. Regiji Goričko in Lendavske gorice ter Vzhodne Slovenske gorice imata le po eno k. o. v tem podtipu, Haloze pa 3 k. o.

Podtip 3 b se kot podtip z zelo ugodnimi demografskimi razmerami, zelo ugodno izobrazbeno strukturo in aktivnostjo prebivalstva ter zelo ugodno infrastrukturno opremljenostjo in dostopnostjo naselij pojavlja v k. o., ki imajo vsaj vicinalno središče, če že ne mikro- oziroma mezoregionalno središče. V celotni makroregiji je zastopan v 5,7 % k. o. Najbolj je zastopan v Mariborski mestni regiji in na Dravsko-Ptujskem polju (11,7 % k. o.). Niti ene k. o. s podtipom 3 b nimata regiji Goričko in Lendavske gorice ter Haloze; Vzhodne Slovenske gorice pa le 3 k. o.

Tabela 3: Število katastrskih občin v subpanonski SV Sloveniji glede na tip demografskih območij

Table 3: Number of Cadastral Communes in the Sub-Pannonian NE Slovenia according to the Demographic Area Types

regija	sk. k. o.	tip demografskih območij						
		1a	1b	1c	2a	2b	3a	3b
Goričko in Lendavske g.	90	46	23	6	10	4	–	1
Pomurska ravnina	115	11	25	6	24	26	17	6
Zahodne Slovenske gorice	87	22	5	7	28	8	14	3
Osrednje Slovenske gorice	150	45	13	6	59	13	10	4
Vzhodne Slovenske gorice	84	35	12	1	21	11	3	1
Dravsko-Ptujsko polje	77	1	1	1	15	18	32	9
Haloze	65	43	4	1	8	6	2	1
Dravinjske gorice	50	4	1	5	9	15	12	4
druge k. o. *	49	9	4	2	8	5	6	15
skupaj	767	216	88	35	182	106	96	44

* k. o., ki so del Mariborske mestne regije, Pohorja in Kozjaka (zaradi upoštevanja občinskih meja)

Zaključek

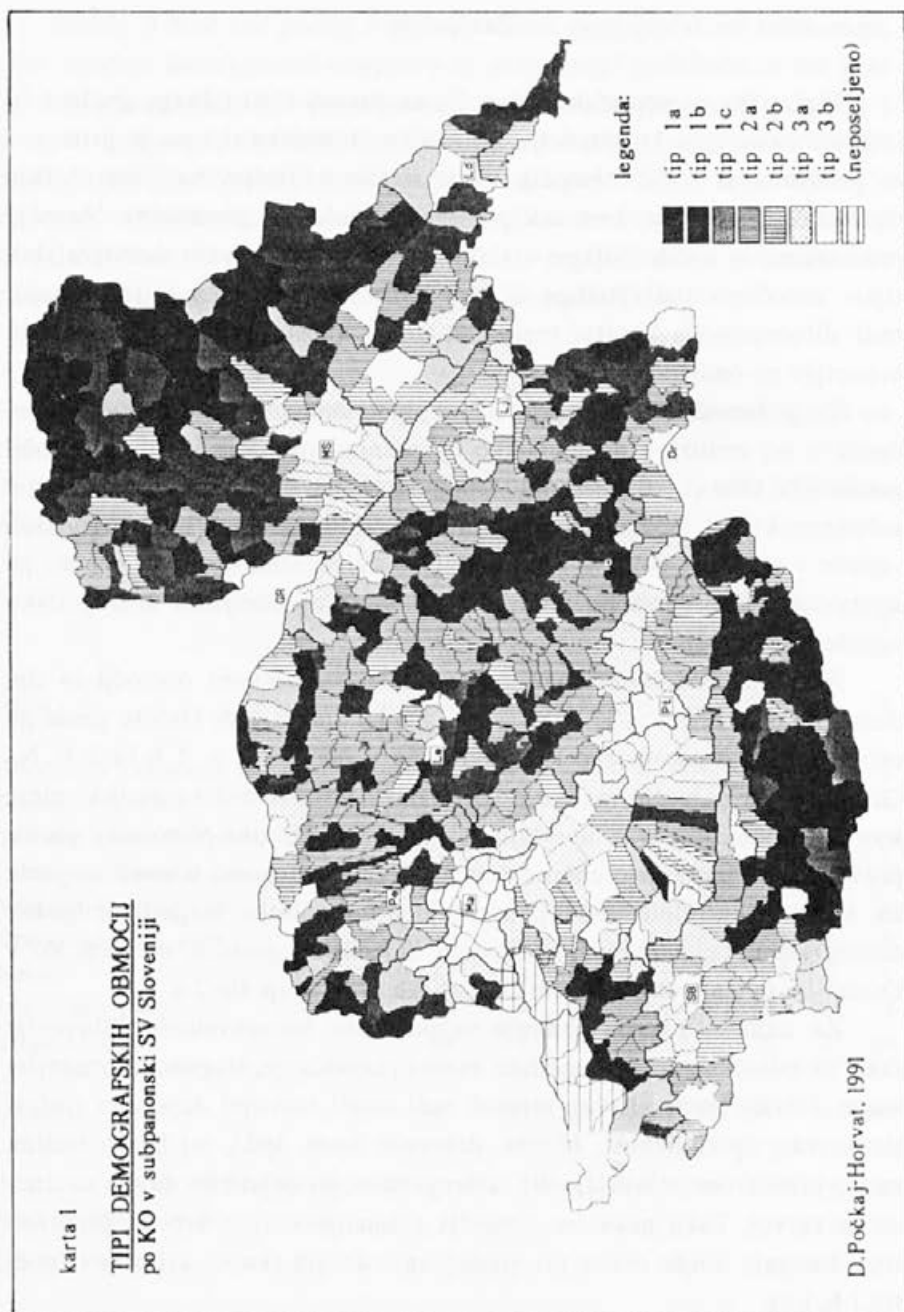
Tipizacija demografskih območij na osnovi statističnega gradiva in izbranih kriterijev, ki opredeljujejo različne tematske sklope, je primerna za proučevanje večjih območij. Večje število kriterijev nam res otežuje tipizacijo, vendar pa nam tak pristop omogoča, da posamezna območja predstavimo z večjih vidikov - tako lahko znotraj osnovnih demografskih tipov določimo tudi podtipe. S pomočjo večjih kriterijev je razvidnejša tudi diferenciacija znotraj regij, česar nam upoštevanje samo ene vrste kriterijev ne omogoča.

To je razvidno tudi iz primerjave tipov demografskih območij, določenih v tej analizi, z demografsko ogroženimi območji, ki jih je določil zakon leta 1990 (Ur.l. RS št. 48/ 1990). Tipizacija demografskih območij v subpanonski SV Sloveniji je pokazala, da se tip neugodnih demografskih razmer v glavnem pokriva z demografsko ogroženimi območji, vendar pa ugotavljam diferenciacijo znotraj z zakonom opredeljenih demografsko ogroženih območij.

Največja podobnost med demografsko ogroženimi območji in tipi demografskih območij je v Halozah, vendar imajo tudi Haloze glede na ostale kriterije posamezne k. o. uvrščene v podtipe 2 a, 2 b in 3 b. Na Goričkem so največje razlike opazne zlasti ob slovensko-avstrijski meji, kjer se posamezne k. o. uvrščajo že v tip 2 b. Celotne Slovenske gorice prav tako ne izkazujejo enotne demografske ogroženosti, temveč se, glede na bližino centralnih naselij, notranje diferencirajo. Najbolj neugodne demografske razmere so v Vzhodnih Slovenskih goricah, medtem ko v Osrednjih in Zahodnih Slovenskih goricah prevladuje tip 2 a.

Za najmanj razvita območja subpanonske Severovzhodne Slovenije tako ni odločilen le demografski razvoj (naraščanje, stagnacija, zmanjševanje števila prebivalstva), temveč tudi ostali razvojni dejavniki (infrastrukturalna opremljenost, bližina delovnih mest, ipd.), saj lahko bližina meje, bližina centralnih naselij in drugi razvojni dejavniki dajejo možnosti za razvoj. Tako nekatera območja z zmanjševanjem števila prebivalstva dosegajo boljše ocene pri vrednotenju drugih skupin kriterijev (podtip 1 b, 1 c).

V razvitejših območjih subpanonske Severovzhodne Slovenije se

uvrstitev k. o., ki po zakonu niso demografsko ogrožene, v glavnem pokri-va s tipom ugodnih demografskih razmer. Vendar pa ugotavljam, da tudi ugodnejša ravninska območja niso homogena. Največje razlike med demo-grafsko ogroženimi območji in rezultati tipizacije so na območju Pomur-ske ravnine, Ptujskega polja, Dravinjskih goric, Osrednjih Slovenskih go-ric v občini Ptuj in Zahodnih Slovenskih goric v občini Maribor. Čeprav omenjena območja zakon (razen Pomurske ravnine) v večini ne uvršča v demografsko ogrožena območja, pa je tipizacija pokazala, da na teh ob-močjih prevladuje stagnacija prebivalstva (podtip 2 a, 2 b).

Diferenciacija med posameznimi tipi predstavlja osnovo za nadaljnja raziskovanja širših območij. Šele mikro raziskave, ki jih omogoča teren-sko delo, nam omogočijo razumevanje diferenciacije prostora tudi znotraj istega tipa, saj določitev enega tipa še ne pomeni, da gre za enotno, homo-geno območje povsod tam, kjer se pojavi ta tip. Analiza je pokazala, da je za vrednotenje tipov demografskih območij, poleg demografskih kriteri-jev, nujno upoštevanje tudi drugih dejavnikov razvoja - zlasti ponudbe delovnih mest in infrastrukturnega omrežja, ki močno vplivata na spre-minjanje kvalitete življenja.

Literatura in viri

- Jakoš, A.**, 1983: Socialnogeografska homogena območja v SR Sloveniji. - GV, 61-75, Ljubljana
- Klemenčič, V.**, 1968: Problemi mešane strukture gospodinjstev in kmeč-kih gospodarstev v Sloveniji. - GV XL, 19 - 53, Ljubljana
- Klemenčič, V.**, 1973: Tendence socialnega razvoja SV Slovenije v primerjavi s celotno SR Slovenijo. - Geographica Slovenica, 2, 183-193, Ljubljana
- Klemenčič, V.**, 1987: SR Slovenija v luči socialno - prostorske preobrazbe. - 10. Derčevi pediatrični dnevi, 63-72, Ljubljana
- Klemenčič, V.**, 1991: Tendence spreminjanja slovenskega podeželja. - GV LXIII, 25-41 Ljubljana
- Počkaj Horvat, D.**, 1991: Tipi demografskih območij v subpa- nonski SV Sloveniji. - Dela, 8, 96-107, Ljubljana
- Počkaj Horvat, D.**, 1992: Geografska tipizacija demografskih območij v

subpanonski Severovzhodni Sloveniji. - Magistrsko delo, Filozofska fakulteta, Ljubljana

Popis prebivalstva leta 1961 in 1981. - Zavod R Slovenije za statistiko, Ljubljana

Vrišer, I., 1990: Ekonomskogeografska regionalizacija SV Slovenije. - Znanstvena revija, Pedagoška fakulteta Maribor, 2, 149-162, Maribor

Zakon o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij v RS. - Uradni list RS, 48, 2226-2228, Ljubljana, 1990

CLASSIFICATION OF DEMOGRAPHIC AREAS IN THE SUB-PANNONIAN NORTHEASTERN SLOVENIA

Summary

The classification of demographic areas in the Sub-Pannonian NE Slovenia resulted in three basic types and seven sub-types. Each type was defined on the basis of demographic criteria and additionally divided on the basis of criteria of the educational structure and economic activities of the population and of the infrastructure and accessibility of the settlements.

Following are the three basic types:

- 1 - the type of unfavorable demographic conditions (decreasing number of population),
- 2 - the type of favorable demographic conditions (population stagnation),
- 3 - the type of very favorable demographic conditions (increasing number of population).

The seven sub-types are:

- 1 a - the sub-type of unfavorable demographic conditions characterized by unfavorable educational and economic structure of population and by unfavorable infrastructure and accessibility of the settlements,
- 1 b - the sub-type of unfavorable demographic conditions characterized by favorable educational and economic structure of population and by favorable infrastructure and accessibility of the settlements,
- 1 c - the sub-type of unfavorable demographic conditions characterized by favorable/very favorable educational and economic structure of population and by

favorable/very favorable infrastructure and accessibility of the settlements,
2 a - the sub-type of favorable demographic conditions characterized by unfavorable educational and economic structure of population and by unfavorable infrastructure and accessibility of the settlements,

2 b - the sub-type of favorable demographic conditions characterized by favorable/very favorable educational and economic structure of population and by favorable/very favorable infrastructure and accessibility of settlements,

3 a - the sub-type of very favorable demographic conditions characterized by favorable/very favorable educational and economic structure of population and by favorable/very favorable infrastructure and accessibility of the settlements,

3 b - the sub-type of very favorable demographic conditions characterized by very favorable educational and economic structure of population and by very favorable infrastructure and accessibility of the settlements (Map).

The prevailing type in the Sub-Pannonian NE Slovenia is type 1 (in 44 % of the cadastral communes). The sub-type 1 a comprises as many as 216 cadastral communes (28,2 %) and is the most widely spread in the less developed areas of NE Slovenia (the regions of Goričko, Lendavske gorice, Haloze and Vzhodne Slovenske gorice). The more favorable demographic conditions characteristic of type 2 are found in 37,5 % of the cadastral communes. This type is found predominantly in the region of Slovenske gorice (43,6 % of the cadastral communes). Type 3 with very favorable demographic conditions is found in 18,2 % of all cadastral communes and consists of the urbanized areas on the Dravsko-Ptujsko polje and in the urban Maribor.